w trosce o bagna

Ochrona ptaków siewkowych
w ramach realizacji projektu Polskie Ostoje Ptaków

U. Biereżnoj-Bazille –koordynator lokalny projektu

Osowiec-Twierdza 13 grudnia 2014

Szanowni Państwo po jednej stronie mamy gatunki rodzie, które mogą redukować – regulować populacje ptaków wodnych i błotnych, A po drugiej gatunki które także oddziałują na te populacje. Różnica jest taka, że ptaki już od tysięcy pokoleń nauczyły się żyć i unikać borsuka (np. poprzez osiedlanie się tam gdzie go nie ma). Gatunki z lewej strony przybyły do nas stosunkowo niedawno – cóż norka amerykańska zawitała do Polski około 30-40 lat temu. Nic to na przestrzeni wieków i czasu jaki jest wymagany na dostosowanie się tak złożonego organizmu do zmieniających się warunków – ptaki nie umieją jeszcze zabezpieczać się przez drapieżnictwem norki amerykańskiej, dlatego jej obecności i obecność innych IAS jest tak groźna dla naszej awifauny, i nie tylko dla niej.

Duża różnorodność genetyczna i wysoka strukturyzacja populacji polskiej AM.
Rzadki i zagrożony - karczownik

Problem gatunków IAS stale wzrasta i dotyka coraz to nowych grup ptaków. IAS jest ważnym czynnikiem kształtującym dynamikę populacji ptaków wodnych oddziałując na najbardziej newralgicznym etapie ich cyklu życiowego jakim jest okres lęgowy i prowadzenie młodych. Oddziaływanie to może decydować o ciągłości ptasich populacji, zwłaszcza w połączeniu z innymi presjami oraz zanikiem dogodnych siedlisk. Nierzadko stanowi przyczynę zaniku ptasich populacji.
Największy, udokumentowany negatywny wpływ na awifaunę Europy ma norka am. Najgroźniejszym z nich wydaje się NA. W dalszej części prezentacji skoncentruję się na niej.

In the United Kingdom mainland, they feed mainly on rabbits, brown rats and field voles (Dunstone 1993; Strachan and Jefferies 1996a; in MacDonald and Harrington 2003), while on offshore islands they concentrate on marine invertebrates, fish and birds (Helyar 2006). The proportion of mammals in their diet varies significantly with local availability and abundance. Diet may differ between individuals, sexes and seasons (MacDonald and Harrington 2003). here is also evidence that mink could account for a large proportion of salmonid mortality in some river systems (Heggenes and Borgstrøm 1988, in CCS Undated).

Troficzna kaskada

W ciągu ostatnich 80 lat NA z powodzeniem skolonizowała dużą część Europy i zaadaptowała się do różnych siedlisk nadrzecznych.

Polska populacja norki A. pochodzi z różnych populacji źródłowych w obrębie ich rodzimego zasięgu, a proces kolonizacji został wywołany przez licznych uciekinierów z ferm oraz przez osobniki migrujące z Białorusi. Stąd jej duża różnorodność genetyczna i wysoka strukturyzacja.

Również w badaniach w BbPN prowadzonych od 2001 r. drapieżnictwo norki odnotowano jako istotny czynnik limitujący liczebność kolonii ptaków wodno-błotnych. Dlatego wspólnymi siłami …

Walka z IAS jest trudna i czasochłonna. Raczej ciężko wyeliminować „najeźdźcę”. W projekcie kładziemy nacisk na ograniczanie skutków obecności NA.

Charakterystyka obszaru – Działania koncentrują się wokół mineralnych wniesień, które stanowią dogodne siedlisko, spasanie gęsi na przelotach

w trosce o bagna
Działania projektu Polskie Ostoje Ptaków
• Wykupy gruntów
• Koszenia
• Grodzenie kolonii lęgowych
• Prowadzenie odłowów
• Monitoring działań ochronnych
• Promocja projektu
POLSKIE
OSTOJE
PTAKÓW
Life +

CENA, KOSZENIA – około 45 ha

Dołożyliśmy wszystkich starań by wykupić grunty na planowanym wcześniej obszarze. Zmiany spowodowane dopłatami rolnośrodowiskowymi podniosły wartość nieruchomości, zachęciły część właścicieli do powrotu do użytkowania łąk. W celu intensyfikacji prac i dotarcia co jak najszerszego grona właścicieli w 2013 r. zatrudniliśmy 2 osoby do prowadzenia negocjacji. Osoby pracowały dwoma metodami. Pierwsza organizowała spotkania we wsiach, a później kontaktowała się z indywidualnymi osobami. Drugi z negocjatorów kontaktował się indywidualnie. W sumie podjęto negocjacje z 83 osobami. Reszta byłą niezainteresowana. Tylko w 11 przypadkach z 83 doszło do sfinalizowania kupna (13%). Miejscowi widząc zainteresowanie Parku oraz ngo'ów podbijają ceny i w wielu sytuacjach mówią „nam się nie spieszy, może za rok ktoś da więcej" lub „ale tamten Pan dawał więcej". Jeszcze kilka osób zastanawia się czy nie sprzedać ale z praktyki wiemy, że to zastanawianie może trwać 2 lata lub dłużej. Generalnie możliwości wykupu gruntów na terenie objętym projektem zostały wyczerpane.

w trosce o bagna

Odłowy norki amerykańskiej

Metody

- zima/wiosna i jesień
- 20 km w interwale 0,5 km
- przynęta - ryba
- 40 dni/rok

Łowność norki 2009-2014

W jaki sposób reagują populacje NA wzmożoną redukcję. Około 11-12 tygodni – rozstawienie tratw.
Szacunkowe zagęszczenie w basenie dolnym 7 szt./10 km rzeki
2011-34%; 2012-15; 2013-4%

Ze względu na bardzo wysoki poziom wody, zasiedlone przez ptaki zostały jedynie najwyższe grądziki. Szaroskie - najmniejsza odległość jaka dzieliła lęgi to 30 cm (pomiędzy gniazdem rycyka i krwawodzioba).

Różnice nie są istotne statystycznie

W BbPN nie obserwowaliśmy alternatywnej strategii ofiary, tj. uciekanie łyski na małe zbiorniki wodne, bliżej siedlisk ludzkich, czy tworzenie kolonii przez perkozy. Populacje tych ptaków w dolinie Biebrzy nie są duże

Podsumowanie

- Jest możliwe, ale …

Stały dopływ uciekinierów z ferm futrzarskich ogranicza istotnie skuteczność wykonywanych działań zarówno odłowów jaki zabezpieczania kolonii

Koszty odłowów/rok (pln):

- Koszty osobowe – 15 650,0
- Usługa weterynaryjna – 1000,0
- Środki zużywalne – 1000,0

Ograniczenie liczby uciekinierów z ferm jest KLUCZOWE w zarządzaniu tym gatunkiem!

631 ferm, na których żyje około 5,5 mln norek (dane 2013). Moreover, the distribution of mink farms in Poland is very uneven, and the number of mink (breeding females) farmed in three north-western districts comprises about 90% of the total Polish breeding stock.

w trosce o bagna

Dziękuję uprzejmie za uwagę

Urszula Biereżnoj-Bazille –Biebrzański Park Narodowy

ubiereznoj@biebrza.org.pl

Osowiec Twierdza 8; 19 – 110 Goniądz
+48 857 380 620; 857 383 000

The Finnish Advisory Board for INVASIVE ALIEN SPECIES

Skutki jej obecności w ekosystemach mogą być nie docenione. Wiemy dziś, że norka oddziałuje nie tylko na awifaunę. Drapieżnictwo norki am. Wpływa również negatywnie na inne składowe biocenoz, tj. małe ssaki, płazy i gady.
Karczownik (Macpherson et al. 2010) nawet do 40% diety norki!
Likwidacja norek jest zatem ISTOTNĄ kwestią w ochronie lokalnych ekosystemów. W przypadku BbPN dane, którymi dysponujemy są bardzo ograniczone. Nie mamy informacji o wpływie norki na przyrodę górnego i środkowego basenu.

Mink causing a trophic cascade?

Voles are efficient grazers

→ Mink reduce vole populations

→ Changes in plant community structure and diversity?

w trosce o bagna

Tytuł slajdu

Treść slajdu